

Skötselplan för naturreservatet Ekeryd

Innehållsförteckning

Beskrivningsdel	3
1. Syftet med reservatet	4
2. Uppgifter om naturreservatet	5
3. Historia och historisk markanvändning	6
Det västra reservatsområdet	6
Det östra reservatsområdet	6
4. Områdets bevarandevärden	7
4.1 Geovetenskapliga värden och förhållanden	7
4.2 Biologiska värden	7
4.3 Kulturhistoriska värden	8
4.4 Friluftsliv	8
5. Genomförda inventeringar och dokumentation	9
Plandel	10
6. Skötselområden	10
6.1 Bevarandemål för hela området	10
6.2 Generella riktlinjer och åtgärder för hela området	10
6.3 Skötselområden	12
7. Jakt och fiske	17
8. Bränder, storm, översvämningar, insekts-/svampangrepp	18
9. Utmärkning	18
10. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder	19
11. Förvaltning, tillsyn och uppföljning	20
12. Karta till skötselplan	21

Beskrivningsdel

Ekeryds naturreservat består av två områden belägna vid Ekeryds säteri, mellan Tingsryd och Väckelsång. Inom reservatet finns ädellövskog, blandlövskog, lövsumpskog och trädbärande betesmarker med grova äldre lövträd. I trakten kring Ekeryd och de närliggande byarna Möckleryd och Söftestorp finns gott om fladdermöss, bland annat den ovanliga arten barbastell som trivs i blandningen av ljus och luckig lövskog och småbrutet jordbrukslandskap.

I skötselplanen anges i förekommande fall rödlistekategori för arter som omfattas av Artdatabankens rödlista 2020. Den svenska rödlistan är ett mått på arters utdöenderisk i landet och kategorierna är följande:

NT = Nära hotad

VU = Sårbar

EN = Starkt hotad

CR = Akut hotad

Arter inom kategorierna VU, EN och CR omfattas av begreppet "hotade".

1. Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att:

- Bevara äldre lövnaturskog, sumpskog och trädklädd betesmark med gamla träd och en varierad och flerskiktad struktur med god förekomst av död ved i olika nedbrytningsstadier
- hydrologin ska vara naturlig i sumpskogar och vattenmiljöer
- det rörliga friluftslivet ska ges möjlighet till naturupplevelser under förutsättning att det inte påverkar naturvärdena negativt.

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som reglerar jord- och skogsbruk, markavvattning och olika typer av exploatering,
- områdets skogar och trädklädda betesmarker i huvudsak får formas av naturliga processer vilka vid behov kan efterliknas genom naturvårdande skötsel. Skog som är påverkad av skogsbruk restaureras, gran begränsas, bete fortsätter och kan återupptas där det är lämpligt samt att livsmiljöer kan nyskapas för att gynna växter, djur och svampar,
- den naturliga hydrologin bevaras och restaureras vid behov,
- lämpliga åtgärder för att främja upplevelsevärdena vidtas.

2. Uppgifter om naturreservatet

Tabell 1. Administrativa data

Naturreservatets namn	Ekeryd
NVR-id	2064624
Län	Kronoberg
Kommun	Tingsryd
Natura 2000-område	Området ingår inte i nätverket men kan komma att framtiden.
Socken	Väckelsång
Lägesbeskrivning	Ekeryd ligger vid sjön Ygden, ca 5 km norr om Tingsryd.
Centrumkoordinater	X: 497595, Y: 6271150 & X: 498118, Y: 6271609
Naturgeografisk region	12a SÖ Smålands skog-/sjörika slätt
Huvudsaklig objektkategori	Ä, Ädellövskog
IUCN-kategori	IV, Habitat/Artskyddsområde (Habitat/Species Manag Area)
Fastigheter och ägarkategori	Ekeryd 1:5, Privat
Servitut/rättigheter/samfälligheter	Tingsryd Ekeryd s:2-väg 0763-08/58 Officialservitut: Väg 0763-14/4 Ledningsrätt: Tele Eventuellt också 09/1664 Avtalsservitut: Kraftledning, där lantmäteriet är osäkra på om reservatsområdet berörs.
Sakägare	Enligt bilaga 3
Areal	Totalareal: 40,1 hektar land
Förvaltare	Länsstyrelsen i Kronobergs län

Tabell 2. Prioriterade bevarandevärden.

Typ	Värde
Naturtyper	Ädellövskog, lövsumpskog, blandlövskog, trädklädd betesmark
Strukturer	Gamla och grova träd av många trädslag, död ved, blomrika marker
Arter	Barbastell, brunlångöra, kandelabersvamp, stor sotdyna

3. Historia och historisk markanvändning

Det västra reservatsområdet

Det västra reservatsområdet har till större delen hört till byn Möckleryds inägomark. På en karta från 1701 betecknas alkärret och ek/hasselskogen (skötselområdena 1a och 2a) i sydvästra delen av området som Möcklery Norragierde, det vill säga ett område som hägnats in eller ut. Troligen var det inhägnat eftersom området ligger nära byn och på storskifteskartan från 1781 betecknas som äng och till mindre del som åkermark. Söder om vägen följer reservatsgränsen i stort sett den gamla gränsen mellan Möckleryds by och Ekeryds säteris marker. På kartan från 1701 hör området söder om vägen (Skötselområde 2a och 3b) till "Ekeryds åker-och änggierde". Direkt söder om säteriets byggnader fanns en lammhage och längs Ygdens strand står "Ekeryds hage eller fägata". Eftersom Ekeryds säteri inte skiftats finns inga uppgifter om hur marken brukats fram till 1900-talet.

På lantmäteriets ekonomiska karta från 1950-talet ser hela det västra reservatsområdet ut att utgöras av trädklädd betesmark. Området har under 1900-talet gradvis växt igen under och idag är hela området skog utom skötselområde 3 som fortfarande betas.

Det östra reservatsområdet

Det östra reservatsområdet har historiskt sett hört till Ekeryds säteri och området omedelbart norr om gården betecknas på 1701 års karta som "Ekeryds hage", samt "Ekeryds äng gierd hårdvall" och ned mot ån "mad ängar". Området var alltså till viss del betesmark och till viss del ängsmark, både på fast och fuktig mark. Även om Ekeryds säteris marker inte skiftats finns information att hämta i skifteskartan för Möckleryds bys utmarker från 1803 där området (skötselområde, 1b, 4a) längst i nordöst betecknas som "hage till Ekeryd". I områdets centrala del finns en utdikad mosse som brukats som åker åtminstone fram till 1970-talet enligt flygbilder (skötselområde 4b), och enligt fastighetsägaren har man tagit hö här in på 2000-talet. Undantaget denna och de mer översvämmade markerna närmast ån (skötselområde 2b) ser området ut att ha varit mer eller mindre trädklätt sedan mitten av 1800-talet. På generalstabskartorna från 1869 och 1932 kan man urskilja lövträd i området, och på ekonomiska kartan från 1950-talet är området beskogat.

4. Områdets bevarandevärden

4.1 Geovetenskapliga värden och förhållanden

Området kring Ekeryd utgörs till större delen av moränjord, med torvjord närmst Eskilåån. Berggrunden i området utgörs av monzodiorit-granodiorit det vill säga en mer finkornig sur bergart.

4.2 Biologiska värden

Vid byarna Möckeryd, Ekeryd och Söftestorp finns gott om fladdermöss, bland annat finns här den sällsynta arten barbastell (NT) som har ett särskilt åtgärdsprogram. Barbastellen är känd för att tycka om just den typ av mosaikartat äldre jordbrukslandskap som finns i området, med gles, luckig lövskog med gamla träd, blomrika miljöer och äldre byggnader där den kan ha sina yngelkolonier. Inom åtgärdsprogrammet har man inventerat fladdermöss med så kallade autoboxar som registrerar fladdermössens ultraljudsläten. Man har förutom barbastell även hittat sydfladdermus (NT), brunlångöra (NT), nordfladdermus (NT), större brunfladdermus, dvärgpipistrell, gråskimlig fladdermus och vattenfladdermus i Ekeryd.

Även om större delen av reservatet verkar ha utgjorts av inägomark i historisk tid så finns många tecken på att det funnits en kontinuitet av lövträd i området. I båda reservatsområdena finns en av mångfald olika slags lövträd i olika åldrar samt död ved i olika former.

Mångfalden av trädslag och död ved i olika nedbrytningsstadier gynnar många organismer, bland annat mossor, lavar, svampar och insekter. Både kryptogamfloran och insektsfaunan är dåligt utredd men i båda reservatsområdena har till exempel signalarten kandelabersvamp (NT) hittats på lågor av asp.

I det västra reservatsområdet har fynd gjorts av den ovanliga plattickesvampflugan och den rödlistade svampen stor sotdyna (NT) som växer på gamla döda stammar av klibbal i det östra området.

Betesmarkerna kring Ekeryd är delvis näringsrika och i fältskiktet hittas en del kvävegynnade arter likt nässlor och bredbladiga gräs men träd- och buskskiktet hyser en stor mångfald av trädslag och det finns gott om blommande träd som slån, hägg, sälg, vildapel och hagtorn.

Vid nedre delen av Eskilaån har observerats mindre hackspett (NT), rördrom (NT), enkelbeckasin och skogsduva. Utter (NT) finns i vattensystemet.

4.3 Kulturhistoriska värden

Det finns inga registrerade fornlämningar eller övriga kulturlämningar inom reservatsområdet. Som varande en del av Ekeryds säteris marker är området dock kulturhistoriskt intressant, även om själva gården inte ingår i naturreservatet. Ekeryd blev säteri på 1670-talet och åtminstone sedan dess har markerna åtföljt samma gård. I åkrarna kring gården och i skötselområde 1a som tidigare delvis varit åker finns ett antal ovanligt stora och välbyggda odlingsrösen.

Sjön Ygden som angränsar till reservatet sänktes år 1882 då en kvarndamm vid sjöns utlopp i Ekefors revs. Det finns ingen dokumentation av hur mycket sjöytan sänktes eller tidigare höjts genom fördämningen. År 1902 hölls en syneförrättning rörande ytterligare sänkning av sjön genom rensningar i utloppet. Sjön beräknas ha sänkts med omkring 0,6 m, och reglerades därefter vid ett dämme vid Tingsmåla kvarn ca 350 m nedanför sjöns utlopp. Tingsmåla kvarn är inte längre i drift, men fördämningen finns kvar.

4.4 Friluftsliv

4.4.1 Tillgänglighet

Ekeryd ligger mellan Väckelsång och Tingsryd. Kommer man med bil så viker man av från väg 27/29 in på länsväg 802 mot Söftestorp/Kvarnamåla som passerar förbi de båda reservatsområdena. Buss stannar på väg 27/29, strax innan avfarten till väg 802. Därifrån är det ca 1,5 km att gå till det västra reservatsområdet. Cykelvägen mellan Väckelsång och Tingsryd korsar länsväg 802 i Kvarnamåla strax väster om reservatet. Det östra reservatsområdet kan också nås med båt eller kanot via sjön Ygden.

4.4.2 Slitage och störningar

Området bedöms inte vara känsligt för slitage. För att undvika att besökare kör in och parkerar vid Ekeryds säteri som är en privatbostad anläggs lämpligen en parkeringsplats i anslutning till länsväg 802.

5. Genomförda inventeringar och dokumentation

Ecocom AB för Länsstyrelsen i Kronoberg, Eriksson A. 2017.

Genomförandeplan för barbastell vid Söftestorp-Möckleryd

Kronobergs läns hembygdsförbund, Vejde P.G., 1929. Kronobergs läns herrgårdar, historisk översikt jämte ägarlängder.

Lantmäteriet, 1701. Karta, akt nr 07-VÄC-13

Lantmäteriet, 1781. Storskifteskarta, akt nr 07-VÄC-40

Lantmäteriet, 1801. Storskifteskarta över utägorna till Möckleryds By, Ekeryds Säterie samt hemmanen Slättamåla och Konäs 07-VÄC-14

Lantmäteriet, 1869. Generalstabskartan, Vislanda, 15-1

Lantmäteriet, 1932. Generalstabskartan, Vislanda, 15-3

Lantmäteriet, 1952. Ekonomiska kartan Kvarnamåla, 4E4j52

Länsstyrelsen i Blekinge län, 2017. Vattenanknutna kulturmiljöer vid Bräkneån, Rapport 2017:20

Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989. Kronobergs Natur. Naturvårdsprogram för Kronobergs län. Områdesbeteckning: Söftestorp-Möckleryd. Ekeryd, 68-38

Länsstyrelsen i Kronobergs län. Sänkta och utdikade sjöar i Kronobergs län

Naturvårdsverket, Ingemar Ahlén, 2025. Åtgärdsprogram för barbastell, 2015-2019, rapport 6532

Riksantikvarieämbetets Fornsök, 2025. <https://www.raa.se/hitta-information/fornsok/>

Skogsstyrelsen distrikt Kronoberg, 1997. Nyckelbiotopsinventering.

SLU Artdatabanken (2020). Rödlistade arter Sverige 2020. SLU Uppsala

SLU Artdatabanken (2025). Artfakta: barbastell (*Barbastella barbastellus*). <https://artfakta.se/taxa/100015> [2025-03-31]

Plandel

6. Skötselområden

Naturreservatet är indelat i 4 skötselområden samt beskrivning av åtgärder för friluftslivet (nr 5). Vissa skötselområden är indelade i delområden, se skötselplanekartan sist i dokumentet.

6.1 Bevarandemål för hela området

- Skog och betesmark ska ha en variation av trädslag, trädålder, skiktning och olikformighet i träd- och buskskikt.
- Det ska finnas gott om gamla träd, vidkroniga träd, hålträd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier i både skog och betesmark.
- Gläntor och luckor ska finnas i skogen.
- Småskaliga naturliga processer som exempelvis trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom störningar som exempelvis insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka dynamik och struktur.
- Det ska finnas väl utvecklade kantzoner och brynmiljöer vid gränsen mellan skog, betesmark och vattenmiljöer.
- Främmande, invasiva eller inhemska expansiva arter som hotar områdets naturvärden ska inte finnas i området.
- Området ska vara artrikt med typiska arter för respektive naturtyp.
- Hydrologin ska vara naturlig och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan.
- Området ska erbjuda besökare förutsättningar för naturupplevelser.

6.2 Generella riktlinjer och åtgärder för hela området

Följande skötselåtgärder får utföras i hela området:

- skapande av högstubbar, lågor och hålträd,
- uppläggning av grenar/stammar, inklusive död ved från områden utanför reservatet, i så kallade faunadepåer,
- flytt av vindfällan,
- hamling av träd,
- skapande av luckor/ljusinsläpp i tät skog
- bete,

- hävd genom betesdrift eller bränning på gräsmark, mader och gammal åker,
- vid behov uppsättande av vindskydd och stödutfodring för betesdjur,
- bekämpning av invasiva, främmande eller inhemska arter som hotar naturvärdena i området och, på mader och i gräsmark, igenväxningsvegetation,
- uppsättning av fågel-, fladdermus- och insektsbolkar,
- utsättning av i naturtyperna naturligt förekommande arter,
- skapande av jordblottor och sandbäddar i solexponerade lägen för att gynna växt- och djurliv,
- kantzoner och brynmiljöer hålls väl utvecklade vid gränser mellan skog, betesmark och vatten,
- hydrologisk restaurering och biotopvård i vatten får göras om detta är möjligt med hänsyn till regler om vattenverksamhet och utan påverkan på områden utanför reservatet. Detta ska utredas i särskild ordning om det blir aktuellt.

Vid naturvårdsåtgärder ska lövträd generellt gynnas framför barrträd. Ädellöv, asp och sälg ska i sin tur gynnas framför övrigt löv (undantaget i sumpskog där al har företräde). Tall ska gynnas på bekostnad av gran, och i strandskogen kan tallar även gynnas på bekostnad av löv. Gran som avverkas i samband med skötselåtgärder får tas ut. Död ved av övriga arter lämnas i naturreservatet.

Grenar och fallna träd som missgynnar naturvärden, bedöms vara farliga eller försvårar framkomligheten får flyttas till annan lämplig plats inom reservatet. I gräns mot vägar och stigar ska det inte finnas hängande eller döda träd som kan utgöra fara. I dessa gränser kan också punktinsatser göras för att skapa bryn, lämplig täthet och avstånd mellan träd och gränser.

Hydrologin i området får restaureras genom till exempel dämning eller igenläggning av diken och biotopvård i vattendrag i den mån det är möjligt enligt de regler som gäller för vattenverksamhet med mera. Utredning av förutsättningarna för detta ska då göras för att kunna bedöma vilka åtgärder som är möjliga att genomföra utan att påverka grannfastigheter och eventuella samfälligheter, vilka eventuella tillstånd och liknande som kan krävas och vilka åtgärder och som bör prioriteras utifrån naturvårdsnytta och ekonomiska förutsättningar.

Om Länsstyrelsen bedömer att syftet och de uppsatta målen för skötselområden, naturtyper eller arter hotas av visst vilt kan Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare bedriva jakt för att begränsa skador. Detta kan till exempel gälla invasiva arter.

6.3 Skötselområden

Tabell 4. Skötselområden

Typ av skötselområde	Antal delområden	Areal (ha)
1. Ädellövskog	4	12,6
2. Lövsumpskog och mad	2	5,2
3. Trädklädd betesmark	2	5,7
4. Utvecklingsmark	3	9,3
5. Strandskog	2	7,2
6. Friluftsliv		
Summa		40,1

Skötselområde 1: Ädellövskog (12,6 ha)

Beskrivning

Fyra områden som domineras av ädellövträd, företrädesvis ek.

Område 1a ligger i den norra delen av det västra reservatsområdet, de övriga i det östra reservatsområdet.

- Område 1a ligger på byn Möckeryds gamla inägomark. Här dominerar rakstammiga ekar i 120-årsåldern med tät underväxt av hassel, yngre björk och säl. I södra delen av området mer björk. I området finns äldre stenmurar och längst i nordväst ett enormt odlingsröse. I området har kandelabersvamp (NT) hittats. I brynet mot betesmarken apel och björnbär. Enstaka större granar finns.
- Område 1b är också ekdominerat men förmodligen är träden något äldre än i 1a. Även här finns hassel, björk och säl men också en hel del asp, lönn och skogslind. Det är delvis lundartat och gott om blåsippor i fältskiktet. Delar av området är blockiga. En del av området där det varit gott om grova aspar (de flesta är lågor idag) är utpekade som objekt med naturvärde av Skogsstyrelsen. Kandelabersvamp (NT) har hittats på grov låga av asp. Gran förekommer spritt i området.
- Område 1c är likt 1b men är generellt sett magrare och torrare och mindre lundartat. Här finns gott om blåbärsris i fältskiktet. Allra längst i nordväst, vid vägen, finns en liten yta utan träd där det tidigare varit parkering.
- Område 1d är glest och utgallrat med rakstammiga ekar i 100–120-årsåldern. I norra delen av området har gran nyligen avverkats. Enstaka tallar finns.

Bevarandemål

Ädellövskog med stort inslag av ek men i övrigt stor trädslagsblandning (motsvarande Natura 2000-livsmiljötypen näringsfattig ekskog 9190 i torrare och fattigare delar eller nordlig ädellövskog 9020 där det är mer rikt och lundartat).

Skötselåtgärder

- Gran tas bort och förs ut där den förekommer. Enstaka äldre granar kan sparas för fågellivet.
- I område 1a ska grova ekar och lämpliga efterträdare till dessa frihuggas från ungträd och sly. Äldre hasselrosetter sparas. Det stora odlingsröset och stenmurarna frihuggs.
- Område 1b lämnas till fri utveckling med undantag för att gran får tas bort.
- Plantering av ädellövträd kan göras i område 1d och området/plantor får då hägnas vid behov.
- Områdena kan hägnas och betas, särskilt lämpligt är 1a som redan ansluter till befintlig betesmark.

Observera även generella riktlinjer och åtgärder för hela reservatet.

Skötselområde 2: Lövsumpskog och öppen mad (5,2 ha)

Beskrivning

- Område 2a är en alsumpskog som ligger i det västra reservatsområdet och som delvis är utpekad som nyckelbiotop i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Enligt skifteskartorna har området varit äng och åker under 1700–1800-talet, och under 1900-talet har det gradvis växt igen och delvis betats. Alarna bör vara omkring 80 år gamla och börjar få fina socklar. Här finns också en del björk, sälk, asp, ask och enstaka granar. Humle hittas på flera platser. Fältskiktet är rikt på olika slags mossor och bör utredas närmre. Gott om nejlikrot i fältskiktet där det inte är för blött.
Den invasiva arten parkslide förekommer i ett bestånd vid vägen som delar skötselområdet i två delar. En vägtrumma finns som leder vatten mellan skötselområdets delar.
- Område 2b ligger vid Eskilaåns utlopp i det östra reservatsområdet och består dels av öppen mad och vassvegetation, dels av sumpskog som domineras av al i 100-årsåldern men även gott om björk och viden. Området är utpekad som objekt med naturvärde i Skogsstyrelsens Nyckelbiotopsinventering.

Bevarandemål

Arealen lövsumpskog och öppen mad är 5,2 ha. Avseende skogen är målbilden Natura 2000-livsmiljötypen Lövsumpskog 9080.

Gran förekommer inte annat än enstaka träd.

Hydrologin ska vara naturlig och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan.

Se även bevarandemål för hela området.

Skötselåtgärder

- Fri utveckling med undantag för att gran tas bort där den förekommer. Enstaka granar kan lämnas för fågellivets skull.
- Parkslide får bekämpas med giftfria metoder som förhindrar att den sprider sig ytterligare.
- Område 2a kan hägnas och betas tillsammans med skötselområde 1a om möjlighet finns.

Observera även generella riktlinjer och åtgärder för hela reservatet.

Skötselområde 3: Trädklädd betesmark (5,7 ha)

Beskrivning

Två områden i det västra reservatsområdet. Vidkroniga ekar dominerar trädskiktet, men här finns en stor blandning av lövträd och buskar, varav många är blommande. Här hittas hassel, lind, asp, ask, björk, vildapel, hägg, sälg, hagtorn, slån och nypon. I de fuktigare partier som angränsar till skötselområde 2a vandrar alen in. Marken är generellt ganska näringsrik och har inga kända floravärden, Bitvis är det gott om nässlor.

Bevarandemål

Arealen trädbärande betesmark är 5,7 hektar. Natura 2000-livsmiljötypen Trädklädd betesmark 9070 är målbild.

I området finns gott om vidkroniga äldre ekar och andra lövträd som är solbelysta och friställda från konkurrerande träd och buskar.

Det finns gott om buskar och småträd som producerar rikligt med pollen, nektar och frukt, både i själva betesmarken och i bryn mot skogen.

Ohäldsvegetation som till exempel örnbräken och nässlor finns inte i större utsträckning.

Skötselåtgärder

- Bete.
- Röjning av igenväxningsvegetation.
- Efterträdare till äldre lövträd får hägnas periodvis om det behövs för att de ska nå tillräcklig höjd för att inte betas ned.
- Bryn eller dungar rika på nektar-, pollen- och fruktrika träd och buskar, till exempel hassel, slån, sälg, hagtorn, rönn, olvon, apel och nypon ska främjas.

Skötselområde 4: Utvecklingsmark (9,3 ha)

Beskrivning

Tre områden som idag har olika karaktär men där målet är att de på lång sikt ska bli lövskog (för område 4b är ett alternativt mål att området hålls öppet). 4a och b ligger i det östra reservatsområdet och 4c i det västra.

4a ligger mellan skötselområde 1b och c. Området domineras idag av 20-30-årig björk med inslag av gran, men här finns också en del ekar i 100-årsåldern. Gran i området har avverkats omkring millennieskiftet, så det yngre trädskiktet är förmodligen planterat. Delar av området är fortfarande öppet och hyggeligt.

4b är en gammal mossodling som använts som åkermark långt in på 1900-talet, och man har tagit hö här in på 2000-talet. Runt området löper diken som delvis är igenlagda. Nu håller området gradvis på att bli sumpigare och växer sakta igen med viden, björk och vejetåg.

4c är en 70-årig granplantering med litet inslag av björk.

Bevarandemål

Skötselområdena ska på lång sikt utgöras av en ljus och luckig skog som domineras av lövträd i olika åldrar och grovlekar. Död ved av olika slag, både stående, liggande, grov och klen ska finnas. Passande livsmiljötyper att ha som målbild kan vara nordlig ädellövskog (9020) eller näringsfattig ekskog (9190).

Området ska ha en rik kryptogam- och kärlväxtflora med typiska arter för respektive naturtyp.

Skötselåtgärder

All gran ska avverkas och föras ut. Områdena lämnas därefter till naturlig föryngring.

- områdena ska vid behov vårdas genom återkommande röjningar och gallringar för att på sikt uppnå kraven för livsmiljötyperna,
- vidkroniga eller grova träd och träd som utses för att bli vidkroniga/grova gynnas
- I område 4a glesas björken ut, plantor av ädellöv, asp och sälg gynnas. Äldre ekar frihuggs om behov finns.
- Plantering av ädellövträd får göras i alla områdena och området/plantor får då hägnas vid behov.
- död ved av lövträd och tall får läggas ut,
- när restaureringsfasen är över vårdas området enligt instruktioner för skötselområde 1.
- I skötselområde 4b får insatser göras för att bibehålla området öppet, om resurser finns. Det mest troliga är dock att området får utvecklas till lövsumpskog. Området kan tillföra stora värden till reservatet oavsett om det blir en lövsumpskog eller om den hålls öppen. Om man beslutar sig för att låta området bli lövsumpskog bör utredning göras avseende dikena, för att se om hydrologin i området kan restaureras ytterligare, hur det i sådana fall påverkar omgivning utanför reservatet och om några tillstånd krävs. Om man beslutar sig för att låta området betas kan område 4a också hägnas och betas i samband med detta.

Skötselområde 5: Strandskog (7,2 ha)

Beskrivning

Två områden vid strandvallen längs sjön Ygdens strand som domineras av viden, björk och klibbal. En del tall förekommer. Områdena är bitvis tätväxta och frodiga och det är gott om småfåglar.

Bevarandemål

Blandskog i strandzon som varierar med avseende på trädslag, trädålder och täthet. Det ska finnas en naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Strandzonen ska präglas av en återkommande störning med periodvis blottlagda respektive översvämmande stränder.

Skötselåtgärder

Fri utveckling med undantag för att gran tas bort där den förekommer och att grova träd, i synnerhet tallar, aktivt får gynnas genom frihuggning. Enstaka granar kan lämnas för fågellivets skull.

Mindre siktgator får tas upp och underhållas på lämpliga platser för att skapa sikt ned mot sjön.

Åtgärder för att nå målen kring vattenståndsvariation i strandmiljön utförs inte främst genom förvaltning av naturreservatet utan i annat arbete som bedrivs för Bräkneån av olika aktörer.

Skötselområde 6: Friluftsliv

Beskrivning

I dagsläget finns inga anläggningar för rörligt friluftsliv i detta område. Området erbjuder goda förutsättningar för upplevelser som att gå i skogen och se skiftningar från lövsprickning till höstfärger, och att uppleva ett rikt växt-, svamp- och djurliv.

Bevarandemål

Reservatet är lätt att hitta till. Det finns en mindre parkeringsplats vid länsväg 802. Vid P-platsen finns lättillgänglig och lättläst information om reservatet med informativ karta.

Skötselåtgärder

- En liten parkeringsplats anläggs på lämplig plats i det östra reservatsområdet intill länsväg 802. Skyltning till P-platsen ska vara tydlig så att besökare inte leds till Ekeryds säteri eller fastigheterna Ekeryd 5:2 eller 5:4 som är privatbostäder, eller till grannfastigheten Söftestorp 1:7 där det finns risk att parkering blockerar framfarten på småvägar.
- En informationsskylt sätts upp vid parkeringsplatsen, och uppdateras och underhålls vid behov,
- Länsstyrelsens hemsida ska ha god information om området,
- gränsmarkering av området ska göras.

7. Jakt och fiske

Enligt föreskrifterna är det förbjudet att utfodra vilt eller anlägga åtel inom reservatet. Det är även förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd uppföra nya jakttorn eller öppna upp nya siktgator. Jaktpass får markeras med skylt. I övrigt inskränker inte naturreservatet rätten till jakt. Fiskerätten i området inskränks inte.

8. Bränder, storm, översvämningar, insekts-/svampangrepp

Vid händelser som medför att stora mängder träd dör och/eller faller omkull vid till exempel storm, insektsangrepp eller översvämning gäller följande: död ved av lövträd och tall lämnas inom området, men veden får vid behov flyttas till annat skötselområde eller om det är stora mängder till annat naturreservat. Om dessa händelser medför mycket stora mängder ris och toppar får delar av dessa tas ut. Eftersom det främsta syftet med naturreservatet inte är att skapa multnande ved av gran kan angrepp av insekter som riskerar att medföra betydande skada på grannfastighet åtgärdas genom borttransport, barkning eller motsvarande av gran.

9. Utmärkning

Reservatsgränsen ska märkas ut vilket innebär att gränsmärken målas på träd och på stolpar som slås ned i marken. Gränsmärkena ska placeras så att det går att se från ett märke till nästa. Vid gränsmarkering i skogsmark ska i gränslinjen, med 0,5 m på vardera sidan reservatsgränsen, röjas en tydlig gata. Denna gata får vid behov underhållas av förvaltaren. De träd som avverkas i gränsgatan tillfaller fastighetsägaren som också själv får ta vara på dem eller låta dem ligga kvar. Reservatsgräns som sammanfaller med fastighetsgräns ska underhållas som fastighetsgräns på sedvanligt sätt. Reservatsgräns utmed väg placeras utanför vägområdet så att vägunderhållet inte påverkas av reservatet.

10. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder

Tabell 3. Sammanfattande prioritering av skötselåtgärder.

Skötselområde	Skötselåtgärd	Prioritet, 1-3
1, 2, 4a, b,5	Avverkning och begränsning av gran där den förekommer	1
4c	Avverkning och utkörning av granplantering	1
1a, 4a,5	Frihuggning av grova träd och efterträdare	1
1a	Frihugga odlingsröse och stenmurar	1
1d, 4	Plantering av ädellövträd och ev. hägnande av dem	2,3
2	Bekämpa parkslide	1
3	Hägnande av efterträdare till äldre lövträd	2
3	Åtgärder för att främja blommande och bärande träd	1
5	Öppna upp siktgator mot sjön	2
4	Åtgärder för att skapa en luckig och flerskiktad skog	2
3	Bete, röjning av igenväxningsvegetation	1
1, 2a, 4	Bete och uppsättning av hägn	3
4, 5	Hydrologisk restaurering och biotopvård i vatten	3
1b, c eller 4a	Anläggande av parkeringsplats	1
Samtliga	Gränsmarkering	1
1b, c eller 4a, Länsstyrelsens websida	Information om reservatet	1

Prioritet: 1=Högst, 2=Hög, 3=Lägre

11. Förvaltning, tillsyn och uppföljning

Länsstyrelsen är ansvarig för att skötseln av reservatet följer fastställd skötselplan. Detta inkluderar dokumentation och uppföljning av utförda åtgärder. Länsstyrelsen har även ansvar för den operativa tillsynen i naturreservat enligt 26 kap. miljöbalken genom att övervaka att föreskrifter, dispenser och tillstånd följs.

Uppföljning av bevarandemålen ska ske i enlighet med en uppföljningsplan för länets alla skyddade områden som framöver kommer att fastställas av Länsstyrelsen.

Uppföljning av utförda åtgärder och av bevarandemålen ligger till grund för en utvärdering av:

- om syftet med reservatet har uppnåtts,
- om bevarandemål och gynnsamt tillstånd uppnåtts i reservatet,
- om skötselmetoder behöver förändras,
- om en revidering av skötselplanen behövs.

12. Karta till skötselplan

